

Vælkomin til Søgudystarins alheim!

Søgudysturin 2020 snýr seg um Endursameiningina í 1920. Næmingar á 7.-9. floksstig úr Føroyum skulu arbeiða saman við Suðurjútlandi í tíðarskeiðinum millum 1864 og 1920, har dentur verður lagdur á politikk og atkvøðustríðið.

Næmingar skulu gera eina talgilda skapandi uppseting við byrjunarstöði í einum av tveimum uppgávum sum eru stílaðar til endamálið. Tann talgilda uppsetingin skal verða okkum í hendi í seinasta lagi tann 20. novembur. Sum íblástur og at brúka í arbeiðinum við Endursameiningina í frálæruni hevur savnið lagt fram hesa læraravegleiðing og eitt frálærutilfar. Læraravegleiðingin gevur okkum eitt nærri innlit í Endursameiningina, har tikið verið ígjøgnum evnir í søguni sum eru um Endursameiningina og eina tíðarlinju sum hoyrir til og gevur eitt raðfest yvirlit yvir hetta tíðarskeið. Uppgávnar til næmingarnar eru í fyrstu syftu søgufagligt, men har eru uppgávur, har danskt og støddfrøði við fyrimuni kann takast við. Frálæru úrdrátturin er ein røð av spurningum og arbeiðsspurningar til næmingarnar. Tilfarið er eitt arbeiðsamboð og ein íblástur til undirvísingina og er ikki kravdur.

Læraravegleiðingin og frálærutilfarið tekur byrjanarstöði í einum talgildum læringsgrunni, sum savnið hevur ment í samstarv við lesandi frá tí Danska Fjølmiðla og Journalist-háskúlanum. Sjálvt innihaldið í frálærutilfarinum er tó á danskum, men tit eru sjálvandi vælkomin at brúka frálærutilfarið. Í frálærutilfarinum, sum tekur fram borgarar í einum suðurjútskum býi á veg til atkvøðugreiðslu, kunnu næmingarnir kanna og vita meira um ta politisku síðuna meðan atkvøðustríðurin gekk fyri seg og undir tí týska stýrinum síðan 1864. Leinki til grunnin: [Tann suðurjútski býurin.](#)

Nummur í næmingauppgávunum vísa til sjónbond og tekstboksir í talgilda grunninum. Numrini koma fram, tá ið músin verður førd yvir á sirklarnar. Næmingar kunnu arbeiða við uppgávum við at leita sær kunning á netinum, ella gjøgnum ta upplýsing, sum er í læraravegleiðingini.

À teimum komandi síðunum kanst tú lesa meira um tey ymisku evnini, sum er ein partur av grunninum.

Góða eydnu við Søgudystinum.

Ósigurin í 1864 og fylgir tess.

Ósigurin í 1864

Øki millum Kongeåen í norð og Ejderen í suður ber heitið Slesvík. Fyrr varð økið kallað Suðurjútland og hevur verið marknaland, har danskt og týskt hittust. Heilt fram til miðøldina var danskt tað málið, ið var brúkt mest í Slesvík, men er meira og meira, og einahelst í tí syðra partinum, trokað vekk av tí týska. Í 19. øld vóru tvey kríggj førd, um danskt ella týskt hevði bestu støðu í Slesvík, Trýárskríggið í 1848-50 og kríggið í 1864. Tann danski ósigurin í 1864 førði við sær, at Kristian 9. mátti lata frá sær hertugadømini Slesvík, Holstein og Lauenborg til Prussland og Eysturríki. Aftaná tað prussiska-eysturríkska kríggið í 1866 varð Slesvík ein preussiskur landspartur, og fólkíð har mátti liva við týskum stýri fram til 1920.

Optanterne. Tey sum valdu at halda áfram at vera danskir statsborgarar, hóast tey nú livdu í Slesvík

Tá ið Slesvík varð ein partur av Prusslandi, kundu tey, ið vóru dansksinnað í landspartinum, halda áfram at vera danskir ríkisborgarar (tað, tey kallaðu at optera), ella verða týskir statsborgarar. Um tú valdi at optera, kundi man gott halda áfram at búgva í Suðurjútlandi. Man misti tó síni rættindi, og tað merkti, at man ikki kundi hava politiskan samavgerðarætt, og harumframt kundi man verða burturvístur við stuttari fráboðan. Um tú vart týskur ríkisborgari hevði man síni rættindi, men nøkur krøv vóru, m.a. ta trý ára longu hertænastu.

Grein 5

Í 1866 var Prussland í stríð við Eysturríki. Við friðarsamráðingunum millum partarnar lótu Eysturríki øll rættindi til Slesvík, Holstein og Lauenborg upp í hendurnar á Prusslandi. Frankaríki, sum var við til at samráðast um friðarsáttmálan, kravdi tó, at fólkíð í Norðurslesvík skuldi koma saman aftur við Danmark, um fólkíð feigin vildi taka tað avgerð við eini fólkkaatkvøðu. Hetta var so tilskilað í grein 5. Fólkkaatkvøðan var ongantíð hildin, sjálvst um Prussland skrivaði undir júst hesum.

Suðurjútland undir týskum stýri.

Skúlin í Suðurjútlandi undir týskum stýri.

Tað broyttist nógv fyri skúlarnar í Suðurjútlandi í tíðini aftaná 1864. Áðrenn 1864 vóru skúlarnir danskir. Tað var undirvíst í donskum og við donskum lærubókum, sum greiddu frá danskari søgu. Ósigurin í 1864 hevði við sær ymiskar broytingar, so sum, at lærarin skuldi leggja fram ein trúnaðareiddur fyri konganum av Prusslandi. So við og við varð skúlin meira týskur, einahelst aftaná 1871, tá Tað Týska Keisararíkið varð sett á stovn. Í skúlanum varð týskt nú eitt kravt mál. Frá 1878 varð týskt nú frálærumál í fleiri fakum, og frá 1888 varð týskt tað einasta frálærumálið, við undantøku av frálæru í 4-tímars religiún um vikuna.

Evnini í frálæruni broyttust eisini. Aðalreglan í frálæruni var so, at teir yngstu næmingarnir fingi frálæru í tí, sum lá teimum nær, og tess eldri næmingarnir vórðu, tess meira breiddi man frálæruna út. Til dømis kundu teir elstu næmingarnir fáa frálæru um týsku miðøldina, teir týsku

keisararnar og so framvegis. Tað var eingin frálæra um donsku forsøgu og donsku søgu í Slesvík. Tað, sum var umráðandi, var, at tey skuldu læra at vera týskir borgarar.

Köller-politikkurin.

Í 1898 setti tann týski keisarin Wilhelm II Ernst Matthias von Köller sum yvirforseta í Slesvík-Holstein. Hann var sostatt tann ovasti týski embætismaðurin í økinum. Köller var settur við tí endamáli at stökkja ta danskinnaðu rørluna í Suðurjútlandi, og hetta førði við sær ein sera kúgandi politikk, seinni betri kent sum “Köllerpolitikkinn”. Tað innibær m.a. forboð at hittast á fundi og í feløg, bløð ið skrivaðu á donskum vórðu forboðin, blaðmenn sum vóru danskinnaðir vórðu fongslaðir, og onnur, sum skrivaðu eitt lítið kritiskt orð um tað týska stýrið. Harafturat vórðu umleið 900 optantar vístir av landinum. Hesin plágu- og týsk vinarliga politikkurin, sum Köller førði fram, førði við sær víðfevnda atfinning, so Köller mátti fara úr landspartinum í 1903. Fram um alt at bróta niður ta danskinnaðu rørluna í Suðurjútlandi, hevði man ført til tættari samanhald millum teir danskarar, sum hildu áfram at halda fast í ta donsku mentanina og tann danska stríðsandan.

Stríð teirra donsku.

At vísa danskleika

Tá ið tað danska sinnalagið ikki kundi vísast alment, so máttu danir vísa skapandi evnir innan hetta. Teir vístu tað so við at leggja fram smá boð, so sum at seta reyð-hvít blomstur frammanfyri garðin hjá sær ella ofta at heingja reyð-hvít seingjarklæðir út, tá sól var. Eitt meira marghátligt tiltak var, at man førði fram gríslaslagið “Husum mótmælissvín”. Gríslaslagið var reytt við einari hvítari strípu eftir miðjuni.

Samtaksvirki í Suðurjútlandi aftaná 1864

Mátin teir donsku suðurjútar skipaðu seg undir tað týska stýrið, var við at seta á stovn eina rúgvu av ymiskum felagsskapum. Har vóru stórir felagsskapir sum Málfelagsskapurin, Skúlafelagsskapurin, og tann politiski veljarafelagsskapurin, men har vóru eisini nógvir felagsskapir, sum hildu fyrilestrar. Tey skipaðu fyri fyrilestrar um politikk, landalæru ella danska søgu. Fyrilestrar vórðu hildnir í lokalum felagshúsum, sum virkaði sum møtistað hjá dønum. Í 1912 vóru tað 46 av hesum í øllum Suðurjútlandi.

Satt at siga var tað forboðið at halda politiskar fundir í felagshúsinum. Fyri at sleppa undan hesum forboðinum, gjørdur danir tað meira alment og viðkomandi. Tað suðurjútska kaffiborðið spældi her ein stóran leiklut. Køkur høvdu fyrr spælt ein stóran part í Suðurjútlandi, men aftaná 1864 varð tað brúkt politiskt, og tí vóru køkur ein fastur lutur, tá danir høvdi fundir. Kaffiborðið var ein samskotsveitsla, har konurnar frá gørdunum hvør hevði sína køku við til fundar. Áðrenn fyrilesturin byrjaði, vórðu køkurnar sendar runt, og man legði køkur í løgum á borðiskin.

Eitt suðurjútsk kaffiborð, har syrgir man fyri at hava sjeið bleytar og sjeið harðar køkur. Harumframt hevur man bollar og køkur bakað við ger. Fyrst etur man bollar og gerkøkur, so sum kringlur. Aftaná fær man sær tær bleytu køkurnar, so sum rugbreyðslagkøku og rullukøku, og at enda tær høvdu køkurnar, sum góðarð og pumpernikkel køkur.

Tað varð eisini sungið nógv til fundir í felagshúsinum. Til hetta endamáli gav Málfelagsskapurin út “Ta bláu sangbókina”. Í henni vórðu nógvir danskir sangir, sum høvdu meira ella minni klár boð um, hvussu støðan var undir tí týska stýrinum. Myndugleikarnir mettu sangbókina at vera nakað av tí mest ivingarsama ein danskinnaður kundi eiga. Tí framdu teir forboð móti ávísnum sangum, so sum “Tað hevur nýliga regnað”.

Danskar bækur og blöð

Áhugin frá kongaríkinum Danmark fyri Suðurjútland var stórir, og fleiri vildu fegin hjálpa danskleikanum í Suðurjútlandi. Ein av teimum var bryggjarin J.C. Jacobsen, sum setti á stovn Carlsberg og legði lunnar undir Tað Nationalsøguliga Savnið á Frederiksborg Slot. Hann rindaði fyri at geva út bókina hjá ríkisskjalavørðinum A.D. Jørgensen. "Fyrretyve Fortællinger af Fædrelandets Historie", sum kom út í 1882 og var sent út til teir dansku suðurjútarnar ókeypis. Í alt fóru umleið 10.000 eintøk yvirum markið.

1. Heimsbardagi

Suðurjútar og tað stóra kríggið.

Summarið 1914 byrjaði stórkríggj millum tey europeisku valdslondini. Á tí eini síðuni stóðu millum annað Ongland, Frankaríki og Rusland, og á hinari síðuni vóru Týskland, Eysturríki-Ungarn og Turkaland. Allir menn millum 20 og 45 ár skuldu melda seg inn sum soldát, og millum hesar vóru fleiri túsund danskir suðurjútar, tí Suðurjútland var undir týskum stýri. Teir valdu ikki at rýma yvir um mark til Danmark, tí avleiðingarnar móti familjum teirra vildi verða ov hættisligar. Millum annað kundu teir missa garðin hjá sær. Í alt doyðu meira enn 4000 dansksinnaðir suðurjútar undir fyrsta heimsbardaga.

Suðurjútland undir 1. heimsbardaga

Tað vórðu ikki einans menn, ið føldu sviðan av 1. heimsbardaga. Teir lótu altíð eftir sær eitt heim, sum hevði brúk fyri teimum. Tað var torført hjá børnum og konufólki at dríva garðin, tí tað var eitt strævið arbeiði. Harðar reglar vóru settar í gildi, so at matur sum man kundi verða fyri uttan, varð sent til hermótið. Úrslitið var sjálvandi, at støðan viðvíkjandi mati í Suðurjútlandi og í Týsklandi var sera vánalig. Tað føldist einamest tá kríggið fór at halla.

Tað var gott samband millum heimini og teirra menn við hermótið, tí postverkið var sera virkið. Títteleikin millum brøvini gjørði so eisini, at tey i heiminum gjørdust óttafull, um eitt bræv ikki kom. Vónin var so, at tað næsta brævið ikki var sent av einum statsligum myndugleika. Tað merkti ofta, at faðir ella sonur var illa særður ella fallin.

14 punktir hjá Wilson

Tey 14 punktini hjá Wilson er heiti á tí friðarskrá, sum tann amerikanski forsetin Woodrow Wilson legði fram í januar 1918. Hetta skuldi leggja reglar fyri frið í Europa framyvir aftaná 1. heimsbardaga. Tað bar m.a. við sær, at mørk framyvir skuldi leggjast eftir, hvussu avgerðarrætturin var tjóðskaparliga og ikki eftir hvussu hernaðarvaldið var. Samstundis vildi hann leggja lunnar undir ein heimsumfatandi felagsskap, Fólkasamgongan, sum skuldi leika sum eitt pláss fyri samrøður millum alheims lond. Fólkasamgongan gongur fyri at verða undanmaður fyri FN.

Atkvøðugreiðslan í 1920

H.P. Hanssen

H.P. Hanssen (1862-1936) var ein leiðandi politikari úr Suðurjútlandi og fyrireikari innan ta dansksinnaðu rørsluna í Suðurjútlandi. Aftaná lidnan lesnað í Danmark og Týskland varð hann ein undangongumaður innan skipanina av Veljara-felagsskapinum í Norðurslesvík, og frá 1893 gav

hann út í Aabenraa blaðið, Hejmdal, sum einans brúkti danskt sum mál. Í 1906 varð hann valdur inn í tann týska ríkisdagin, har hann varð málgagn fyri tey dansksinnaðu í Slesvík, og hann gjørði tað besta, hann kundi, so tey kundu fáa betri kor og treytir. Út frá grein 5 í friðarsáttmálanum úr Prag, og út frá krøv sum Wilson hevði sett fram um sjálvsavgerðarrættin, kravdi Hanssen í tí týska ríkisdegnum í 1918, at spurningurin um tað norðurslesvíkska skuldi loysast so, at suðurjútar við einari atkvøðugreiðslu, sjálvi fingtu tann møguleikan at gera av, hvat fyri eitt land tey vildu hoyra til. Hann tosaði kraftmikið fyri, at mørk skuldu leggjast eftir, hvat fyri land fólk føldu, tey hoyrði til, soleiðis at tey øki, har tað var fleirtal av dansksinnaðum fólkum, skuldi endursameinast við Danmark.

Tær tríggar rørslurnar

Bæði áðrenn og aftaná atkvøðugreiðsluna í 1920, var kjak um, hvar tað nýggja markið millum Danmark og Týskland skuldi liggja. Tríggar rørslur bóru fram próvgrundir fyri hvør sína sak: Dannevirke-, Aabenraa- og Flensburg rørslurnar. Aabenraa-rørslan, leiðari av hesum var H.P. Hanssen. Hann hevði upprunaliga lagt fram uppskot um atkvøðugreiðslu í báðum økjum, har tað nýggja markið skuldi leggjast aftaná atkvøðugreiðsluna. Felagsskapurin Dannevirke førði fram, at Danmark hevði ein søguligan rætt til Slesvík, og virkaði fyri, at Týskland skuldi geva aftur alt økið frá Kongeåen til Ejderen uttan atkvøðugreiðslu. Felagsskapurin Flensburg ynskti eisini eina atkvøðugreiðslu um markið, men vildi vera vísur um, at Flensburg varð ein partur av Danmark. Flensburg var ein býur, sum meginpartin var vorðin týskur undir tíðini við týskum stýri fram til 1920. Men við valið í 1867, var tað enn danskt fleirtal, hóast býurin hevði verið undir týskum stýri. Tí virkaði felagsskapurin Flensburg, áðrenn atkvøðugreiðsluna, fyri at Flensburg skuldi verða ein partur av én bloc-atkvøðugreiðsluni í øki 1 fyri at vísja sær at Flensburg varð danskt. Men við atkvøðugreiðsluni 14. mars 1920 valdi Flensburg at vera týskt. Felagsskapurin Flensburg helt tó á við at arbeiða hart fyri at fáa Flensburg at venda aftur til Danmark, aftaná atkvøðugreiðsluna í 1920.

Atkvøðudagurin

Við Friðarsáttmálanum aftaná 1. heimsbardaga í juni 1919, var tað viðtikið, at tað skuldi verða ein atkvøðugreiðsla um tað tjóðskaparligu støðuna í tí norðara partinum av Slesvík. Sjálf atkvøðugreiðslan fór fram í tveimum sonum. Sona 1 gekk frá Kongeåen og til eina linju suður um Højer, Tønder, Frøslev og Kruså og norður um Flensburg. Sona 2 gekk frá fyrrnevndu linju, og til eina linju sunnan um søkninar Hjoldelund, Oversø, Adelby og Munkbrarup. Atkvøðugreiðslan í sonu 1 fór fram tann 10. februar 1920, og atkvøðugreiðslan í sonu 2 fór fram tann 14. mars. Meðan sona 1 atkvøddi sum én bloc, sum merkir, at sona 1 atkvøddi sum ein samlað eind, atkvøddu tey í sonu 2 kommunalt. Hetta merkti, at um fleirtal var í einari kommunu, skuldi tann kommunan antin verða dansk ella týsk alt eftir atkvøðuúrslitinum. Atkvøðuúrslitini vóru rættiliga greið. Í sonu 1 atkvøddu umleið 75% danskt, meðan 25% atkvøddu týskt. Í býnum var tað týskt fleirtal, einahelst í Tønder og Højer. Í sonu 2 var ikki danskt fleirtal í nakrari kommunu. Tilsamans atkvøddu umleið 80% týskt, meðan 20% atkvøddu danskt. Í Flensburg vóru 25%, ið atkvøddu danskt. Markið var lagt sum vit kenna tað í dag, og á báðum síðum vóru tjóðskaparligar minnilutar við meira enn túsund limum.

Dybbølbanke

Páskakreppan

Páskakreppan var ein politisk kreppa, sum byrjaði síðst í mars mánaði 1920 í kjararvørrinum á atkvøðugreiðsluni í sonu 2 tann 14. marts. Kreppan byrjaði úr einari ósemju millum stjórnina og ta borgarligu andstøðuna í Fólkatunginginum og Kristian 10. ráðandi um tann suðurjútska landamarksspurningin. Flensburg-rørslan og ein rættiliga stóru partur av danska fólkinum kravdi, at Flensburg skuldi sameinast við Danmark, eisini aftaná atkvøðuúrslitinum í sonu 2, har eitt fleirtal uppá 75% atkvøddu týskt. Stjórnin meinti, at úrslitið frá atkvøðugreiðsluni skuldi standa við, men tann borgarliga andstøðan og Kristian 10. meintu, at man skuldi seta ígongd at royna at fáa Flensburg endursameint við Danmark. Trætán førði við sær, at Kristian 10. koyrði stjórnina frá, hvat ið Socialdemokratiet og De Radikale sóu sum brot á grundlógini. Hetta førði við sær stórar mótmælisgongur á Amalienborg Slottspláss, har fakfeløgini hóttu við aðalverkfall. Eftir torførum samráðingum varð útskrivað nýval. Men hóast teir borgarligu flokkarnir vunnu valið, var avgerðin, um at tað nýggja markið millum Danmark og Týskland sum heild fylgdu úrslitini frá atkvøðugreiðsluni, tikin í alheims nevdini, og Flensburg var tí verandi týskt.

Endursameiningshátíðarhaldið

Tað nýggja markið varð lagt fast við atkvøðugreiðslum. Tann 15. juni 1920 varð Suðurjúttland alment endursameint við Danmark, og í juli sama ár varð tað hildið við fleiri hátíðarløtum. Tann 10. juli reið Kong Kristian 10 yvirum tað gamla markið Við Frederikshøj, og har fagnaðust ein hópur av fólki. Hann reið túrin víðari niður gjøgnum Suðurjúttland, har hann vitjaði teir størri býirnar, harímillum Haderslev, Aabenraa, Sønderborg og Tønder. Beint uttanfyri Sønderborg, á Dybbøl Banke, varð tann stóra endursameiningsveitslan hildin 11. juli.

Endursameiningsveitslurnar á Dybbøl Banke

Tann 11. juli var hæddarpunktið fyri endursameiningsveitslurnar. Høvuðsveitslan varð hildin á Dybbøl Banke við luttøku av teimum leiðandi dansku suðurjúttum, tí dansku stjórnini og ikki minst tí danska kongshúsinum. Har vóru 50.000 fólk savnað saman á Dybbøl Banke fyri at hátíðarhalda sameiningina.

Nógvar røður vórðu hildnar og einkult symbolsk áskot vórðu, so sum tá kongur fekk eitt gamalt Dannebrogssflagg frá 1864 frá einum gomlum hermanni og fyra suðurjútskum gentum ílatnar reytt og hvítt.

Tíðarlinja

- 1848 Trýárskríggið byrjar
- 1850 Trýárskríggið endar
- 1862 H.P. Hanssen verður føddur í Nørremølle í Sundeved
- 1864 Danmark tapir kríggið til Prussland og Eysturríki og má lata frá sær hertugadømini Slesvík, Holstein og Lauenborg
- 1866 Kríggj millum Prussland og Eysturríki. Prussland vinnur, og Slesvík verður ein landslutur undir Prusslandi. Grein 5 er ein partur av friðarsáttmálanum.
- 1871 Tað týska Keisararíkið verður kunngjørt
- 1871 Týskt mál verður ført inn sum kravt fak í skúlum í Suðurjútland
- 1878 Grein 5 verður sett úr gildi
- 1878 Týsk verður kravt frálærumál í nøkur fak í skúlanum
- 1882 A.D. Jørgensens "Fyrretyve Fortællinger af Fædrelandets Historie" verður útgivið
- 1888 Týskt verður kravt frálærumál í øllum lærugreinum, við undantak av 4 religióstímum.
- 1889 Danskir ferðalærarar byrja at ferðast runt til garðar í Norðurslesvík og góvu frálæru í donskum
- 1890 Myndaprýtt Barnablað fyri Norðurslesvík verður givið út fyri fyrstu ferð
- 1892 Tann norðurslesvíski Skúlafelagsskapurin, eisini kallaður Skúlafelagsskapurin, verður settur á stovn
- 1898 Ernst Matthias von Köller verður settur sum yvirforseti í Slesvík-Holstein
- 1903 Ernst Matthias von Köller má fara úr landspartinum
- 1914 Fyrsti heimsbardagi byrjar
- 1918 Tann amerikanski forsetin Woodrow Wilson leggur fram síni 14 punktir
- 1918 Týskland og tess sameindu tapa fyrsta heimsbardaga

- 1919 Versailles-sáttmálin verður undirskrifaður
- 10.02.1920 Atkvøðugreiðsla í sonu 1 Fleirtal fyri Danmark
- 14.03.1920 Atkvøðugreiðsla í sonu 2 Fleirtal fyri Týsklandi.
- 29.03.1920 Kristian 10. koyrir frá Zahle-stjórnina. Páskakreppan byrjar
- 15.06.1920 Suðurjútland verður alment sameint við Danmark.
- 10.07.1920 Kristian kongur 10. ríður yvir um tað gamla markið við Frederikshøj
- 11.07.1920 Tann stóra sameiningarveitslan verður hildin á Dybbøl Banke.

Dømir á faklig mál

Kronologi, slit og framhald

Næmingurin kann seta hendinganna umstøður, gongd og fylgir í raðfestaða samanhang. Næmingurin hevur vitan um hendinganna umstøður, gongd og fylgir.

- Næmingurin kann greiða frá upphavið til bardagarnar í 19. øld í Slesvík
- Næmingurin kann greiða frá um avleiðingarnar av krígunum í 1864 bæði viðvíkjandi Danmark og Suðurjútlandi.

Tað lokala, regionala og altjóða.

Næmingurin kann greiða frá, hvussu søguligar broytingar hava ávirkað samfeløg á staðnum, í landspørtum og altjóða.

- Næmingurin kann siga frá týðninginum av krígunum í 1864 fyri Suðurjútland og Danmark
- Næmingurin kann greiða frá avleiðingunum av 1. heimsbardaga fyri Suðurjútland, Týskland og Danmark.

Keldugreining

Næmingurin kann greiða frá um valið av keldukritiskum hugtøkum til greining av søguligum sporum, fjølmiðlum og málburðum

Næmingurin hevur vitan um keldukritisk hugtøk

Næmingurin hevur vitan um eyðkenni fyri at leita eftir keldum

- Næmingurin kann greina sundur “Tað hevur nýliga regnað” av Johan Ottosen og meta um tað er nýtiligt at brúka sum keldutilfar.
- Næmingurin kann greina sundur atkvøðuuppsløg og meta um tað er nýtiligt at brúka sum keldutilfar
- Næmingurin kann brúka tann keldukritiska arbeiðsháttin og hugtøk við brøvum frá 1. heimsbardaga, hartil á Grein 5.

Mál og skriftmál

Næmingurin hevur vitan um samansett yrkisorð og hugtøk og harumframt endamál og kervi hjá søguligum keldum.

- Næmingurin kann brúka keldukritisk hugskot til at greiða frá keldum um samtíðini.

Søguregla

Næmingurin hevur vitan um punktir viðvíkjandi fyrimyndum.

- Næmingurinn hefur vitan um punktinn viðvíkjandi Storminum á Dybbøl 1864 og Sameininginni.